

Les 3 Fair Trade

Doelen

De leerlingen:

- weten dat Fair Trade eerlijke handel betekent
- kunnen uitleggen wat zij van Fair Trade vinden
- herkennen het Fair Trade keurmerk
- kennen de termen "seizoensproducten" en "streekproducten"
- ontdekken dat eten soms van heel ver komt en dat dit vervoer invloed heeft op het milieu

Materialen

- gewone pure chocoladereep, voor alle leerlingen een blokje
- Fair Trade pure chocoladereep, voor alle leerlingen een blokje
- bonnetje van de chocoladerepen
- wereldkaart
- post-its of punaises
- [kopieerblad 6](#), voor iedere leerling één

Inleiding

Cacaoketen

Laat de gewone chocoladereep zien. Wat is het belangrijkste ingrediënt van chocola? Op [kopieerblad 6](#) ontdek je er alles over: cacao. Lees de tekst klassikaal en bespreek deze met de groep.

Vraagsuggesties

- Uit welke landen komt cacao? Zoek deze op de wereldkaart en plak op die plekken *post-its* of prik er *punaises* in.
- Wat hebben deze landen gemeen? Ze zijn vaak arm en warm.
- Hoeveel dagen is cacao onderweg naar Nederland? Drie weken.
- Wat betekent dat voor het milieu? Schepen verbruiken brandstof die het milieu belasten.
- Wat denk je dat de cacaoboeren verdienen?
- Zouden ze net zoveel verdienen als de boeren in Nederland?
- Ken je het Fair Trade keurmerk? Laat de Fair Trade chocoladereep zien met het Fair Trade logo. [👉 \(eten & weten\)](#)

Kern

Filmpje over Fair Trade

Kijk met de leerlingen naar het filmpje "Fair Trade" op de Schooltv-beeldbank. [👉 \(de wereld\)](#) Vraag ze hierop te letten:

- Wat betekent het woord Fair Trade?
  - Wat betekent Fair Trade voor boeren in arme landen?
- Bespreek daarna wat ze ontdekt hebben.

Vraagsuggesties

- Wat betekent Fair Trade? Eerlijke handel.
- Waarom is een stuk grond voor een boer in bijvoorbeeld Peru zo belangrijk? Om eten voor zijn gezin te verbouwen, om het overige voedsel te verkopen en geld te verdienen.
- Wat betekent Fair Trade voor die boeren? Dat ze een eerlijke prijs krijgen voor hun voedingsmiddelen, zodat ze hun gezin kunnen onderhouden.
- Wat vind jij van Fair Trade voedingsmiddelen?
- Koop jij die wel eens?
- Zou je die willen kopen?
- Zou je ze ook willen kopen als het meer geld kost?

Milieu en eten

Eten uit de buurt is bijna altijd beter voor het milieu. Het hoeft niet ver te worden vervoerd. Hierdoor bespaar je brandstof. Als je eten koopt dat net geoogst is, dan hoeft het niet eerst gekoeld te worden om het lang te kunnen bewaren. Ook dat scheelt energie. Maar: sommige voedingsmiddelen zijn bij ons niet te verbouwen, zoals cacao, koffie en bananen. Die moeten we wel uit andere landen halen. Er zijn ook voedingsmiddelen die bij ons wel kunnen groeien, alleen niet het hele jaar door. Zoals aardbeien.

Streekproducten en seizoensproducten

Nederlandse producten uit de buurt noemen we ook wel streekproducten. Producten die net geoogst zijn in Nederland noemen we ook wel seizoensproducten. Voor het milieu zijn producten uit het seizoen en uit de streek het beste. Asperges groeien bijvoorbeeld alleen in het voorjaar in Nederland. Wil je in een ander seizoen verse asperges eten, dan moeten deze vervoerd worden uit Zuid-Europese landen. Je kunt dan beter iets anders kiezen.

Duurzaam = gezond

Als je kiest voor het milieu, is dat vaak ook goed voor je lijf. Dierlijke producten, zoals kaas en worst, kosten veel grond, energie en water om te produceren. Dat geldt ook voor veel verpakte soorten snoep en snacks. Fruit en groente zijn betere keuzes voor je lijf en de planeet, zeker als je dingen uit de buurt kiest en van het seizoen.

Afsluiting

Proef de verschillen

Pak nu de Fair Trade chocolade en de gewone chocolade er weer bij. Pak de repen uit en breek ze in blokjes. Geef alle leerlingen een blokje gewone en Fair Trade chocolade.

Vraagsuggesties

- Zien de stukjes chocolade er anders uit als ze zijn uitgepakt? Nee, ze zijn precies hetzelfde.
- Proef je verschil? Als het goed is smaken beide repen hetzelfde.
- Wat denk je dat de repen per stuk kosten? Laat de leerlingen op het bonnetje kijken.
- Waarom denk je dat de Fair Trade reep duurder is dan de gewone reep? Dit komt omdat de producent garandeert dat de boer een eerlijke prijs heeft gekregen voor de cacao.
- Vergelijk de reep chocola met een tussendoortje dat je met een Nederlands product kunt maken, zoals chips van een aardappel. Welk product kun je beter kiezen voor het milieu? Waarom?

Werkvormen

Klassikaal

groepsgeprek, film, proeven, nabespreken

Combinatietip +

Ga tijdens de les in op het klimaat van de verschillende landen waar Fair Trade producten vandaan komen. Vergelijk dit met Nederland. Denk hierbij aan de groeiomstandigheden die bij de producten horen. Waarom groeit een ananas bijvoorbeeld niet in Nederland, maar wel op een plantage in Costa Rica? (Vak: aardrijkskunde, biologie)

Lessuggesties uit het online inspiratieboek

Doe de opdracht Fair Trade is fair of bekijk met uw klas uit welke landen veel van ons voedsel komt met de opdracht Uit welk land komt dat?

